

Розбір польотів: діяльність ліцензіата ТОВ “А-ЕНЕРГО”

Розбір польотів: діяльність ліцензіата ТОВ “А-ЕНЕРГО”

Продовжуємо знайомити вас із тими щасливими суб'єктами господарювання, які отримали ліцензію на право провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами від Міндовкілля за новими правилами.

При здійсненні аналізу ТОВ “А-енерго”, ми досліджували наявні дозвільні документи:

1. Ліцензія на право провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами, видана наказом від 29.03.2024р. №329.
2. Акт перевірки МТБ №53-24 від 27.02.2024р.
3. Висновок державної екологічної експертизи від 15.12.2017р. № 08/13.12.2017-55.
4. Дозвіл на оброблення відходів від 09.05.2025 № 10334/25, а також численні тендери, де дане ТОВ брало участь та тендерну документацію, реєстр судових рішень, реєстр ОВД.

За запитом ЕПЛ, Міндовкілля нам повідомило, що для отримання ліцензії дане ТОВ подало до Міндовкілля Висновок державної екологічної експертизи від 15.12.2017 р. № 08/13.12.2017-55; дозвіл на викиди 2018 року, декларацію про провадження господарської діяльності від 03.01.24р., отриману замість дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів. Отож, Міндовкілля видало у 2024 році ліцензію **ТОВ “А-енерго”** за відсутності висновку з ОВД.

За результатами опрацювання встановлено ряд невідповідностей, що мали б бути виявлені Міндовкілля при видачі ліцензії:

1. У період з 2017 по 2024 рік змінилась площа промислового майданчика: висновком ДЄЕ оцінена площа 299 м², проте в Акті перевірки МТБ зазначається виробнича площа 331 м², а загальна площа оренди за договором складає 771,7 м². Промислова площа підприємства збільшилась, тобто відбулась зміна геометричних параметрів виробничого майданчика.
2. Висновок ДЄЕ оцінює виключно установку для спалювання відходів УТ300Д та констатує, що виробничі стічні води не утворюються. Водночас, у тому ж ДЄЕ зазначається, що для очистки димових газів використовується мокрий циклон та скруббер, тобто використовується вода та вапно. А у висновку ДЄЕ вода використовується виключно для господарсько-побутових потреб у кількості 263,215 м³/рік та відводяться разом з дощовими у ємність об'ємом 2 м³. Висновок ДЄЕ 2017 року констатує відсутність утворення виробничих стічних вод, що є недостовірним при наявності системи очистки мокрого скрубера та циклона, в Акті перевірки МТБ також відсутнє обладнання для поводження з виробничими стічними водами.
3. Проте в Акті перевірки МТБ в обладнанні наявна: міні мийка, а ліцензія на право провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами та дозвіл на оброблення відходів дозволяє операції з відходами 15 01 10* «Упаковка, що містить залишки або забруднена небезпечними речовинами», (тобто, підприємству надано право на оброблення, наприклад, тари з-під пестицидів, без наявного обладнання для технологічних процесів, які також не оцінено висновком ДЄЕ).
4. Висновком ДЄЕ зазначено, що власні відходи, а саме: матеріали обтиральні зіпсовані, відпрацьовані або забруднені; текстиль, одяг та взуття зіпсовані або

забрудненні; матеріали фільтрувальні зіпсовані, відпрацьовані чи забруднені утилізуються на власному підприємстві, також після спалення утворюється зола, вапно некондиційне, вода технічна але ліцензія на право провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами та дозвіл на оброблення відходів не передбачає вид та операції з зазначеними відходами.

5. Висновок ДЄЕ передбачає подрібнення відходів під час операції оброблення, проте Акт перевірки МТБ не передбачає необхідного обладнання (шредер тощо), що свідчить про зміну технологічних процесів підприємства у період з 2017 по 2024 рік.

Висновок ДЄЕ виданий на операції зі збирання, зберігання, оброблення, утилізації, знешкодження відходів, що є неспівставними операціям передбаченими Ліцензією (D10 Спалювання на суші; D13 Попередні операції з відходами перед операціями з видалення, визначеними у позиціях D1-D12 цього додатка, у тому числі сортування, дроблення, ущільнення, гранулювання, сушіння, подрібнення, кондиціонування або відокремлення; D15 Зберігання перед здійсненням операцій, визначених у позиціях D1-D14 цього додатка). Також класифікація відходів у висновку ДЄЕ здійснення за Базельською Конвенцією, що неспівставно з Національним переліком відходів. Водночас, якщо припустити, що коди відходів, які зазначені у Ліцензії та Дозволі такі, як 18 02 02* Відходи, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції; 18 01 03* Відходи, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції співвідносяться з відходами визначеними у висновку ДЄЕ - Клінічні та подібні їм відходи, а саме - відходи, що виникають у результаті медичного догляду, ветеринарної чи подібної практики, і відходи, що утворюються у лікарнях або інших закладах під час досліджень, догляду за пацієнтами або при виконанні дослідницьких робіт, то об'єм дозволений згідно дозволу на оброблення відходів перевищує майже у 3 рази (висновок ДЄЕ-146 т/рік, Дозвіл 620 т/рік).

Тобто діяльність оцінена висновком ДЄЕ 2017 року у порівнянні з даними перевірки МТБ у 2024 році, Ліцензією та Дозволом – зазнала змін.

Як виявилось із матеріалів одного тендеру¹ на 800 тис грн., з лютого 2021 р. дане ТОВ орендувало у ТОВ “НВП Благоустрій” із Запоріжжя ще одну установку для спалювання відходів УТ300Д Мед. А згідно договору купівлі-продажу від січня 2023 р. – купило цю установку. Тобто, у ТОВ вже є два утилізатора термічних фірми “Флеш-Р”.

Згідно з технічним паспортом на цю установку УТ300Д Мед 2021 р. – швидкість спалювання відходів – 150-200 кг на годину, тобто трохи більша, ніж в першій установці УТ300Д 2017 р. Висновком ДЄЕ оцінювалася робота установки УТ300Д 2017 р., а вже робота установки УТ300Д Мед з більшою продуктивністю не оцінювалася ні ОВД, ні ДЄЕ.

Чи експлуатує на сьогодні ТОВ дану установку УТ300Д Мед? Невідомо. В акті МТБ зазначається одна установка утилізатор - УТ300Д.

Попри очевидні зміни в діяльності “А-енерго”, в реєстрі ОВД немає висновку ОВД чи повідомлень про плановану діяльність даного ТОВ, тому намірів отримати висновок з ОВД у даного ліцензіата немає.

6. В Акті перевірки МТБ №53-24 від 27.02.2024р. зазначено, що потужність установки для спалювання відходів УТ300Д – 1000 т на рік, а це 1 млн кг

¹ <https://tender.uub.com.ua/tender/UA-2024-01-05-004432-a/>

відходів щорічно. Тобто 1 установка УТ 300Д (утилізатор термічний) може за рік спалити 1 млн кг небезпечних відходів протягом понеділка-п'ятниці, працюючи по 8 годин (з 9.00 по 17.00). Проте така інформація не відповідає дійсності, адже за таких умов на даній установці слід щогодини спалювати по 473 кг небезпечних відходів. Якщо подивитися на основні технічні характеристики утилізатора УТ 300Д згідно з Технічним паспортом утилізатора термічного, то його швидкість спалювання твердих відходів становить 120-150 кг на годину. Тоді, де ще спалюють решту відходів ($473-150=323$ кг відходів щогодини)? На якій матеріально-технічній базі, якщо працівники Міндовкілля при проведенні обстеження побачили лише одну установку УТ 300Д?

7. На практиці, згідно з аналізом даних з платформи Prozorro за 2024 р., кількість укладених договорів лише до кінця червня становила 167. Журналісти "СтопКору"² дослідили 30 з цих договорів, за якими обсяг зобов'язань щодо утилізації сміття перевищував 368 тонн. Загальний обсяг відходів за 88 відкритими тендерами становив 413,6 тонн. Інші контракти визначали утилізацію як "послугу", що може вказувати на спроби приховати реальні обсяги відходів. Отож, за півроку фірма уклала договорів на утилізацію більше 700 тонн небезпечних відходів, при чому річна потужність установки згідно акту перевірки МТБ складає 1000 тонн. А технічні можливості утилізатора термічного взагалі вказують, що даний утилізатор може спалити протягом 5 робочих днів і 8 годинного робочого дня – не більше 320 тонн щороку.

За даними, отриманими "СтопКором" від правоохоронних органів, ТОВ "А-енерго" подало до ДПС звіти про виконані роботи за перше півріччя 2024 року. У документах зазначено утилізацію 869 242 кг сміття та 4476 люмінесцентних ламп.

Цікаво, що в додатку до Ліцензії, виданої ТОВ "А-енерго" не вказано код відходів – 20 01 21* - Люмінесцентні лампи та інші ртутьвмісні відходи, тому дане ТОВ не має права здійснювати з ними будь-які операції.

У висновку ДЄЕ 2017р. передбачено, що фірма "А-енерго" може лише **збирати та зберігати відходи**, які містять як складові або забруднювачі ртуть чи сполуки ртуті.

8. Дуже цікаво, що свіжий тендер у квітні 2025 року ТОВ "А-енерго"³ виграла на виконання послуг з управління (приймання, зберігання, оброблення, операції D10, D13, D15) небезпечними відходами, які не передбачені в додатку до ліцензії – а саме: 20 01 21* - люмінесцентні лампи та інші ртутьвмісні відходи.

Тому, виникає питання – що робитиме з люмінесцентними лампами дане підприємство в кількості 300 шт., які передасть комунальне підприємство Харківської міської ради? Також виникає питання про порушення з боку ТОВ "А-енерго" ліцензійних умов та вимог ліцензії, яку їм видало Міндовкілля.

У Акті МТБ немає обладнання, яке може спалювати ртутьвмісні відходи, адже утилізатор термічний УТ 300Д не призначений для спалювання ртутьвмісних відходів.

9. У переліку до ліцензії ТОВ "А-енерго" є вказаний такий вид відходів: 18 01 10* - відходи амальгам для стоматологічних цілей, і такі операції з цим видом відходів

²

<https://www.stopcor.org/ukr/section-suspilstvo/news-brudni-miljoni-zaporizke-tov-a-energo-moglo-v-6-raziv-za-vischiti-obsyagi-utilizatsii-vidhodiv-14-10-2024.html>

³ <https://tender.uub.com.ua/tender/UA-2025-04-17-002811-a/>

- D10, D13, D15. Проте невідомо, на якому обладнанні ТОВ "А-енерго" спалюватиме відходи амальгам (які містять ртуть)?

Цікаво, що у висновку ДЕЕ 2017р. підприємство отримало дозвіл лише на збирання і зберігання відходів, що містять як складові або забруднювачі ртуть. А от установка для спалювання відходів УТ300Д не призначена для спалювання ртутьвмісних відходів.

Недобросовісна поведінка ТОВ "А-Енерго" стала предметом судового позову прокуратури. До Господарського суду Запорізької області надійшла позовна заява заступника керівника Шевченківської окружної прокуратури міста Запоріжжя в інтересах держави в особі Державної екологічної інспекції Південного округу (Запорізька та Херсонська області) до Комунальної установи Запорізьке обласне бюро судово-медичної експертизи Запорізької обласної ради та ТОВ "А-ЕНЕРГО" про визнання недійсним договору № 07-02 від 07.02.2024 як такого, що не відповідає інтересам держави і суспільства, з умислу однієї із сторін, застосування наслідків недійсності правочину, передбачених ч. 3 ст. 228 ЦК України.

Як фактичні підстави для звернення з позовом прокурор зазначає таке. В електронній системі закупівель Prozorro 17.01.2024 було оприлюднено інформацію про закупівлю КУ «ЗОБ СМЕ» ЗОР послуг із збирання, перевезення, зберігання, знешкодження небезпечних відходів категорії В з ідентифікатором UA-2024-01-17-011650-а. За результатами відкритих торгів з особливостями між КУ «ЗОБ СМЕ» ЗОР та ТОВ «А-ЕНЕРГО» було укладено Договір № 07-02 від 07.02.2024.

Згідно з відомостями Реєстру ліцензіатів з управління небезпечними відходами, оприлюдненого на веб-сайті Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, під час укладення та виконання Договору № 07-02 від 07.02.2024 (тобто з 07.02.2024 по 21.03.2024) ТОВ «А-ЕНЕРГО» не мало ліцензії на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами.

Прокурор вказує на те, що вчинення юридичною особою правочину без ліцензії на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами не лише порушує загальні вимоги цивільного законодавства України, але й не відповідає інтересам держави і суспільства, з огляду на те, що забезпечення екологічної безпеки є пріоритетом для держави, а ліцензування у сфері управління небезпечними відходами є одним з державних засобів для її забезпечення. При цьому здійснення суб'єктом господарювання своєї діяльності без отримання такої ліцензії створює ризики для забезпечення екологічної безпеки державою, адже позбавляє останню можливості в повній мірі використовувати такий засіб її забезпечення як ліцензування, зокрема, шляхом перевірки відповідності здобувачів ліцензії та ліцензіатів ліцензійним умовам; зупинення та відновлення дії ліцензії, анулювання ліцензії тощо.

Згідно рішення Господарського суду Запорізької області від 30.04.2025 р. у справі № 908/3486/24 (<https://reyestr.court.gov.ua/Review/127247944>), суд вирішив визнати недійсним Договір № 07-02 від 07.02.2024 р., укладений між КУ «Запорізьке обласне бюро судово-медичної експертизи» ЗОР та ТОВ «А-ЕНЕРГО», зобов'язав стягнути з ТОВ «А-ЕНЕРГО» на користь Комунальної установи «Запорізьке обласне бюро судово-медичної експертизи» грошові кошти в розмірі 35 993 грн., а з Комунальної установи одержані ним за рішенням суду грошові кошти в розмірі 35 993 гривні 48 копійок стягнути в дохід держави в особі Державної екологічної інспекції Південного округу (Запорізька та Херсонська області).

Отже, бачимо, що видача ліцензій з боку Міндовкілля не може відбуватися без наявності у суб'єкта господарювання висновку з оцінки впливу на довкілля. Так

виглядає, що без ретельного аналізу документів з боку працівників Міндовкілля, ліцензії за новим зразком видаватимуться для таких представників бізнесу, які готові утилізувати будь-які небезпечні відходи за відсутності обладнання у погоні за новими тендерами. Цікаво, що ТОВ «А-ЕНЕРГО» є членом Асоціації професіоналів довкілля РАЕВ, куди запрошуються організації⁴, які:

- «1. Прагнуть щороку знижувати тиск на довкілля.
2. Дотримуються діючого законодавства, а також
3. Бачать прогалини і готові долучатися до необхідних змін.»

Закликаємо Міндовкілля виправити вчинені помилки, провести перевірку роботи даного ліцензіата та прийняти рішення про припинення дії ліцензії ТОВ «А-ЕНЕРГО» із Запоріжжя для забезпечення екологічної безпеки та високого рівня захисту довкілля.

⁴ <https://pae.com.ua/doluchitisya-do-paeu/>